

Nº

Nº Φ093.18/2967

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

**Υπόθεση ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΑΕΒΕ
κατά της Ελλάδος**

(93/1996/712/909)

Απόφαση

Στρασβούργο, 24 Σεπτεμβρίου 1997

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Στρασβούργο,

24-09-97

Υπογραφή:

H. PETZOLD

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République

Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΑΕΒΕ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(93/1996/712/909)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

24 Σεπτεμβρίου 1997

Η παρούσα απόφαση, ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων, ως προς τη μορφή, πριν από τη δημοσίευσή της, υπό την οριστική μορφή της, στη *Συλλογή Δικαστικών και άλλων Αποφάσεων [Recueil des arrêts et décisions]* 1997, από τις Εκδόσεις Carl Heymanns Verlag KG (Luxemburger Strasse 449, D-50939 Cologne) που αναλαμβάνει, επίσης, τη διανομή, σε συνεργασία, για ορισμένες χώρες, με τους προμηθευτές που αναγράφονται στον κατάλογο της επόμενης σελίδας.

- ii -

Κατάλογος προμηθευτών

Βέλγιο: Etablissements Emile Bruylant (rue de la Régence 67, B-1000 Bruxelles)

.....
Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellenique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

Λουξεμβούργο: Librairie Promoculture (14, rue Duchscher (place de Paris),
B.P. 1142, L-1011 Luxembourg-Gare)

Ολλανδία: B.V.Juridische Boekhandel & Antiquariaat A.Jongbloed & Zoon
(Noordeinde 39, NL-2514 GC's-Gravenhage)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (1)

Απόφαση εκδοθείσα υπό Τμήματος

Ελλάς - διάρκεια διαδικασιών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων

I. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΝΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

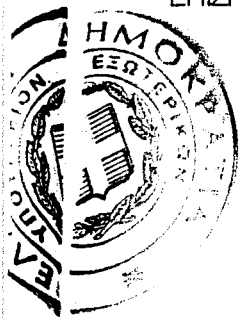
Επιχείρημα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το οποίο η νέα αίτηση της προσφεύγουσας, που αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας, θα συνιστούσε απαράδεκτο *mutatio litis*: η Κυβέρνηση είχε την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της ενώπιον της Επιτροπής, όπως και έπραξε - ουδείς λόγος να απομακρυνθεί το Δικαστήριο της αρχής, σύμφωνα με την οποία το αντικείμενο της διαφοράς, της οποίας επελήφθη, οριοθετείται από την απόφαση της Επιτροπής περί του παραδεκτού.

Ο ισχυρισμός, σύμφωνα με τον οποίο η νέα αίτηση υπόκειται σε αποκλεισμό λόγω εκπνεύσεως προθεσμίας, θα ισχύσει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία οι δύο διαδικασίες εξετασθούν μεμονωμένως.

1. Συντάχθηκε από τη Γραμματεία. Δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

Συμπέρασμα: Συνεξέταση επί της ουσίας της προκαταρκτικής ένστασης (η απόφαση ελήφθη ομόφωνα).

II. ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

A. Εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1

Υπενθύμιση των αρχών που έχει θεσπίσει η νομολογία του Δικαστηρίου.

Πρόστιμο το οποίο επεβλήθη στην προσφεύγουσα εταιρεία και το οποίο δεν χαρακτηρίζεται από το εσωτερικό δίκαιο ως ποινική κύρωση - κύρωση η οποία επεβλήθη στην προσφεύγουσα εταιρεία και στους εκπροσώπους της, αρκετά βαριά για να χαρακτηρίσει νομικά την κατηγορία ποινικής φύσεως - δεν συντρέχει λόγος ανάλυσης της φύσεως της περί ής ο λόγος παράβασης.

Συμπέρασμα: το άρθρο 6 παρ. 1 είναι εφαρμόσιμο (η απόφαση ελήφθη ομόφωνα).

B. Τήρηση του άρθρου 6 παρ. 1

Υπενθύμιση των αρχών που έχει θεσπίσει η νομολογία του Δικαστηρίου.

Από της ενάρξεως της πρώτης διαδικασίας, συνεχής επιδίωξη της προσφεύγουσας εταιρείας ήταν να εξετασθεί ενώπιον δικαστηρίου η νομιμότητα της υπουργικής απόφασης - και μόνον το γεγονός αυτό αρκεί για να καταστεί αιτιολογημένη η συνεξέταση των δύο διαδικασιών - θέματα εσωτερικού δικαίου άνευ ενδιαφέροντος ως προς τούτο - υποχρέωση των Κρατών να οργανώσουν το νομικό τους σύστημα εις τρόπον ώστε κάθε Κράτος να ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 6 παρ. 1.

Συμπέρασμα: παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 - απόρριψη της προκαταρκτικής ένστασης (η απόφαση ελήφθη ομόφωνα).

.....

III. ΑΡΘΡΟ 50 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Δεν αποδείχθη ζημία - εύλογες αξιώσεις της προσφεύγουσας εταιρείας ως προς τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη.

Συμπέρασμα: Το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στην προσφεύγουσα εταιρεία ένα ορισμένο ποσό ως έξοδα και δικαστική δαπάνη (η απόφαση ελήφθη ομόφωνα).

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

21.2.1984, Öztürk c. Allemagne; 25.8.1987, Lutz c. Allemagne; 27.11.1991, Kemmache c. France (Nos 1 et 2); 27.2.1992, Tusa c. Italie; 24.2.1994, Bendenoun c. France; 23.4.1996, Phocas c. France; 18.2.1997, Mauer c. Autriche.

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

Στην υπόθεση ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΑΕΒΕ κατά της Ελλάδος (1),

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που, συμφώνως προς το άρθρο 43 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») και προς τις οικείες διατάξεις του Κανονισμού Α (2) του εν λόγω Δικαστηρίου, συγκροτήθηκε από Τμήμα απαρτιζόμενο από τους εξής δικαστές:

R. RYSSDAL, Πρόεδρο,

S. MATSCHER,

L.-E. PETTITI,

A. SPIELMANN,

B. ΒΑΛΤΙΚΟ,

C. PEKKANEN,

J.M. MORENILLA,

B. REPIK,

C. VAN DIJK,

Σημειώσεις του Γραμματέα

1. Η υπόθεση φέρει τον αριθμό 93/1996/712/909. Οι δύο πρώτοι αριθμοί υποδηλώνουν τη σειρά κατά το έτος εισαγωγής, οι δύο τελευταίοι τη θέση που καταλαμβάνει στον κατάλογο των υποθέσεων, των οποίων έχει επιληφθεί το Δικαστήριο από της θεσπίσεως του θεσμού, και στον κατάλογο των αντιστοίχων αρχικών προσφυγών (ενώπιον της Επιτροπής).
2. Ο Κανονισμός Α εφαρμόζεται εφ' όλων των υποθέσεων που έχουν παραπεμφθεί στο Δικαστήριο πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου Νο 9 (1^η Οκτωβρίου 1994) και, εν συνεχεία, μόνον επί των υποθέσεων που αφορούν Κράτη, τα οποία δεν δεσμεύονται από το εν λόγω Πρωτόκολλο. Αντιστοιχεί δε στον Κανονισμό που ετέθη σε ισχύ [την 1^η Ιανουαρίου 1983] και υπέστη, έκτοτε, πλείστες όσες τροποποιήσεις.

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

καθώς και από τους Η. PETZOLD, Γραμματέα, και Ρ. J. MAHONEY, Αναπληρωτή Γραμματέα.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο, στις 31 Μαΐου και 28 Αυγούστου 1997, Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η επιψήφιση της οποίας έλαβε χώρα κατά την ανωτέρω τελευταία

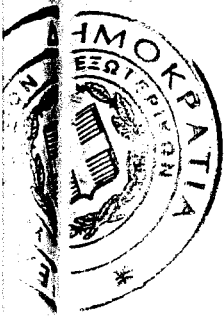
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Την υπόθεση παρέπεμψε στο Δικαστήριο η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση»), στις 6 Αυγούστου 1996, εντός της τριμήνου προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 32 παρ. 1 και 47 της Σύμβασης. Αρχικά είχε υποβληθεί κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η υπ' αρ. 18996/91 αίτηση της υπό την επωνυμία ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΑΕΒΕ εταιρείας ελληνικού δικαίου, της οποίας επελήφθη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων («η Επιτροπή»), στις 12 Οκτωβρίου 1991, δυνάμει του άρθρου 25.

Η αίτηση της Κυβερνήσεως παραπέμπει στα άρθρα 44 και 48 της Σύμβασης. Αντικείμενο δε αυτής είναι να κριθεί αν από τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης συνάγεται ότι το εναγόμενο Κράτος δεν συμμορφώθηκε προς τις επιταγές του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

2. Ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση που προβλέπεται στο άρθρο 33 παρ. 3 (δ) του Κανονισμού Α, η προσφεύγουσα εταιρεία δήλωσε ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στη διαδικασία και να διορίσει δικηγόρους (άρθρο 30).

3. Το προς συγκρότηση Τμήμα απαρτιζόταν αυτοδικαίως από τον Ν. Βαλτίκο, εκλεγμένο δικαστή ελληνικής υπηκοότητας (άρθρο 43 της Σύμβασης), και τον R. Ryssdal, Πρόεδρο του Δικαστηρίου (άρθρο 21 παρ. 4 (β) του Κανονισμού Α). Στις 2 Σεπτεμβρίου 1996, επιμελεία του Προέδρου του Δικαστηρίου, κληρώθηκαν τα ονόματα των υπολοίπων επτά μελών, ήτοι των F. Gölcüklü, L.-E. Pettiti, A. Spielmann, R. Pekkanen, J.M. Morenilla, B. Repik και P. Van Dijk, παρουσία του Γραμματέος (άρθρα 43 *in fine* της Σύμβασης και 21 παρ. 5 του Κανονισμού Α). Στη συνέχεια, ο F. Matscher, αναπληρωτής, αντικατέστησε τον F. Gölcüklü, λόγω κωλύματος του

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ.

4. Υπό την ιδιότητα του Προέδρου του Τμήματος (άρθρο 21 παρ. 6 του Κανονισμού Α), ο R. Ryssdal συνεννοήθηκε, μέσω του Γραμματέος, με τον Πληρεξούσιο της Κυβερνήσεως, με τους δικηγόρους της προσφεύγουσας εταιρείας και με τον πληρεξούσιο της Επιτροπής, σχετικά με την οργάνωση της διαδικασίας (άρθρα 37 παρ. 1 και 38 του Κανονισμού Α). Συμφώνως προς την εκδοθείσα σχετική απόφαση, ο Γραμματέας έλαβε το υπόμνημα της προσφεύγουσας εταιρείας, στις 14 Μαρτίου 1997, και, στις 18 Μαρτίου 1997, το υπόμνημα της Κυβερνήσεως.

5. Στις 4 Απριλίου 1997, η προσφεύγουσα εταιρεία ενημέρωσε τον Γραμματέα ότι δεν επιθυμεί να παραστεί κατά τη συζήτηση.

6. Συμφώνως προς την απόφαση του Προέδρου, η συζήτηση διεξήχθη κατά τη διάρκεια δημόσιας συνεδρίασης, στις 26 Μαΐου 1997, στην αίθουσα του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο Στρασβούργο. Προηγουμένως, είχε λάβει χώρα μία προκαταρκτική συνεδρίαση του Δικαστηρίου.

Παρέστησαν:

- για την Κυβέρνηση

ο Β. ΚΟΝΤΟΛΑΙΜΟΣ, Σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

εκπρόσωπος του πληρεξουσίου,

η Β. ΠΕΛΕΚΟΥ, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

σύμβουλος,

- για την Επιτροπή

ο Κ. Α. ΡΟΖΑΚΗΣ,

πληρεξούσιος.

Το Δικαστήριο άκουσε τις δηλώσεις των κ.κ. ΡΟΖΑΚΗ και ΚΟΝΤΟΛΑΙΜΟΥ.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République

Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

7. Η προσφεύγουσα, ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ ΑΕΒΕ, είναι μία εταιρεία διεθνών μεταφορών, της οποίας η εταιρική έδρα ευρίσκεται στην Καβάλα.

8. Στις 24 Μαρτίου 1986, ο Αναπληρωτής Υπουργός Εμπορίου, εξουσιοδοτημένος υπό του νόμου, και δη υπό του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 936/1979 (βλ. παρ. 16 κατωτέρω), της επέβαλε πρόστιμο 500 000 δραχμών για παράβαση των περί εξωτερικού Εμπορίου διατάξεων, κατά την εισαγωγή υαλοπινάκων από τη Ρουμανία, συνολικής αξίας 15 050 Γερμανικών Μάρκων.

9. Στις 9 Απριλίου 1986, η προσφεύγουσα εταιρεία προσέφυγε κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Με την από 8 Απριλίου 1987 και υπ' αρ. 5214/1987 απόφασή του, το Δικαστήριο έκρινε ότι από την προσφυγή της προσφεύγουσας εταιρείας δεν εγεννήθη διοικητική διαφορά ουσίας. Σύμφωνα με την κρίση του ιδίου Δικαστηρίου, επρόκειτο, στην πραγματικότητα, για ακυρωτική διαφορά υπαγόμενη στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας, στο οποίο και παρέπεμψε την υπόθεση.

10. Στις 24 Αυγούστου 1987, το Δ' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας προσδιόρισε δικάσιμο για τις 19 Απριλίου 1988. Ωστόσο, η δικάσιμος αυτή ανεβλήθη, όπως, άλλωστε, και εκείνες που είχαν προσδιορισθεί για τις 7 Φεβρουαρίου και 5 Δεκεμβρίου 1989, 6 Φεβρουαρίου, 5 Ιουνίου και 4 Δεκεμβρίου 1990. Τελικώς, η υπόθεση συζητήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 1991.

11. Εν τω μεταξύ, η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας είχε εκδώσει την υπ' αρ. 149/1990 απόφαση, με την οποία δέχθηκε την απουσία γενικής αρχής ή νομικής διατάξεως που να προβλέπει ρητά την παραπομπή στο Συμβούλιο της Επικρατείας των ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μη ορθώς ασκηθέντων αιτήσεων ακυρώσεως.

12. Στις 14 Απριλίου 1991, κατεβλήθη το πρόστιμο μαζί με προσαύξηση εκπροθέσμου καταβολής 100%.

13. Στις 16 Απριλίου 1991, το Δ' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, βασιζόμενο επί της αποφάσεως της Ολομέλειας, δέχθηκε ότι η αίτηση ακυρώσεως της προσφεύγουσας εταιρείας δεν είχε ασκηθεί συμφώνως προς

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République

Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

το νόμο, και αποφάσισε να μη γνωμοδοτήσει επί του αντικειμένου της (απόφαση υπ' αρ. 1260/1991).

14. Στις 11 Οκτωβρίου 1991, δημοσιεύθηκε ο Ν. 1968/1991, με το άρθρο 40 παρ. 2 του οποίου (βλ. παρ. 21 κατωτέρω) επιτρέπεται να ασκηθούν εκ νέου ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου ένδικα μέσα ή βοηθήματα, που απορρίφθηκαν ως απαράδεκτα από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή τα διοικητικά δικαστήρια για ορισμένους λόγους, συμπεριλαμβανομένης της ελλείψεως αρμοδιότητας.

15. Στις 10 Φεβρουαρίου 1992, η προσφεύγουσα εταιρεία προσέφυγε εκ νέου στο Συμβούλιο της Επικρατείας, με αίτηση ακυρώσεως. Η δικάσιμος προσδιορίσθηκε για τις 18 Οκτωβρίου 1994 οπότε ανεβλήθη για τις 30 Μαΐου 1995, ημερομηνία κατά την οποία η συζήτηση ανεβλήθη εκ νέου.

16. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 28 Νοεμβρίου 1995. Ο εισηγητής έκρινε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας ήταν αναρμόδιο να αποφανθεί επί της υποθέσεως, για το λόγο ότι δεν επρόκειτο για αίτηση ακυρώσεως. Πρότεινε δε να παραπεμφθεί η υπόθεση στο διοικητικό δικαστήριο Αθηνών. Με την από 9 Απριλίου 1996 και υπ' αρ. 1776/1996 απόφασή του, το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφάσισε να υιοθετήσει την πρόταση του εισηγητού. Παρέπεμψε δε την υπόθεση ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου Αθηνών, το οποίο συνεδρίασε στις 27 Σεπτεμβρίου 1996 και κοινοποίησε την απόφασή του στην προσφεύγουσα εταιρεία στις 18 Ιουνίου 1997. Η από 24 Μαρτίου 1986 υπουργική απόφαση κηρύχθηκε ανίσχυρη.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

17. Συμφώνως προς το άρθρο 8 του Ν. 936/1979:

«1. Οι παραβαίνοντες τας περί του εξωτερικού Εμπορίου διατάξεις, τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρι δύο ετών ή δια χρηματικής ποινής, μέχρι της αξίας των αγαθών εις ά ανάγεται η παράβασις ή δι' αμφοτέρων των

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

ποινών (...). Η ποινική δίωξη γίνεται αυτεπαγγέλτως (...).

2. Ο Υπουργός Εμπορίου (...), δύναται, ανεξαρτήτως της ποινικής διώξεως και του αποτελέσματος της ποινικής δίκης, να επιβάλλει εις τους υποπίπτοντας εις τας εν τη προηγουμένη παραγράφω παραβάσεις, την καταβολήν προστίμου μέχρι της αξίας των αγαθών.»

18. Συμφώνως προς τη νομολογία, το πρόστιμο που προβλέπεται στο άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 936/1979 αποσκοπεί στην τήρηση των διατάξεων περί ελέγχου του εμπορικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου πληρωμών και περί προστασίας της νομισματικής σταθερότητας και των αποθεμάτων της χώρας σε συνάλλαγμα (Διοικ. Εφ. Αθ. 1241/1988), *Διοικητική Δίκη*, τ. 1989, σελ. 318). Τέτοιου είδους πρόστιμο συνιστά αποδοκιμασία έναντι του παραβαίνοντος (Σ.τ.Ε. 2912/1986), *Το Σύνταγμα*, τ. 13, σελ. 366 - Διοικ. Εφ. Αθ. 1241/1988).

19. Η είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται από τον Υπουργό Εμπορίου για παράβαση των περί εξωτερικού Εμπορίου διατάξεων, γίνεται συμφώνως προς τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (Σ.τ.Ε. 2912/1986 - Διοικ. Εφ. Αθ. 1241/1988).

20. Συμφώνως προς τα άρθρα 7 και 9 του Κ.Ε.Δ.Ε., ο οφειλέτης του Δημοσίου για χρέος βεβαιωθέν υπό αρμοδίας διοικητικής αρχής, δύναται να τύχει εφαρμογής του μέτρου της κατάσχεσης κινητών και ακινήτων, και της προσωπικής κράτησης. Τα εν λόγω αναγκαστικά μέτρα λαμβάνονται από την αρμόδια διοικητική αρχή. Όταν ο οφειλέτης τυγχάνει νομικό πρόσωπο, το άρθρο 69 προβλέπει τη δυνατότητα προσωπικής κράτησης των συμβούλων για χρονικό διάστημα ενός έτους (άρθρο 70).

21. Ο Ν. 1968/1991, που δημοσιεύθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1991, παρέχει, στο άρθρο 40 παρ. 2, τη δυνατότητα άσκησης εκ νέου, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από της δημοσιεύσεώς του, ενδίκων μέσων ή βοηθημάτων, που απορρίφθηκαν ως απαράδεκτα από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή τα

.....

διοικητικά δικαστήρια, κυρίως λόγω ελλείψεως αρμοδιότητας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

22. Η προσφεύγουσα εταιρεία προσέφυγε ενώπιον της Επιτροπής, στις 12 Οκτωβρίου 1991, παραπονούμενη ότι εθίγη το δικαίωμά της όπως η υπόθεσή της δικαστεί υπό δικαστήριο, δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης. Στις 16 Ιανουαρίου 1995, η προσφεύγουσα εταιρεία άσκησε νέα προσφυγή, ισχυριζόμενη ότι η διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας δεν ήταν εύλογη.

23. Στις 24 Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή έκανε δεκτή την προσφυγή (υπ' αρ. 18996/91) εις ό,τι αφορούσε την τελευταία αιτίαση. Στην από 11 Απριλίου 1997 έκθεσή της (άρθρο 31) η Επιτροπή έκρινε ομόφωνα ότι υπήρξε πράγματι παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης. Το πλήρες κείμενο της γνωμοδότησης της Επιτροπής και η διάφορη γνώμη, από την οποία συνοδεύεται, επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση (1).

ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

24. Στο υπόμνημά της, η προσφεύγουσα εταιρεία καλεί το Δικαστήριο να βεβαιώσει την παραβίαση των δικαιωμάτων που της εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1, και να διατάξει επανόρθωση της ζημίας και την καταβολή σε αυτή των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης, στην οποία υπεβλήθη.

Η Κυβέρνηση, από την πλευρά της, ζητά από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη, ή αβάσιμη, και να απορρίψει οιοδήποτε αίτημα περί καταβολής αποζημιώσεως δυνάμει του άρθρου 50 της Σύμβασης.

-
1. *Σημείωση του Γραμματέα:* Για πρακτικούς λόγους, θα συμπεριληφθεί μόνο στην τυπωμένη έκδοση (*Recueil des arrêts et décisions*, 1997), όσοι όμως το επιθυμούν, μπορούν να το προμηθευτούν από τη Γραμματεία.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ι. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

25. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, όπως έπραξε και ενώπιον της Επιτροπής, ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας εταιρείας περί της διάρκειας της διαδικασίας, αποτελεί απαράδεκτη μεταβολή της αρχικής προσφυγής που αφορούσε τη δήθεν παραβίαση του δικαιώματός της όπως η υπόθεσή της δικάσσει υπό δικαστηρίου (ανωτέρω παράγραφος 22). Η νέα αιτίαση εισήχθη τον Ιανουάριο 1995, ήτοι μετά πάροδο ικανού αριθμού ετών μετά την απόφαση, την οποία έλαβε το Συμβούλιο της Επικρατείας τον Απρίλιο 1991 (ανωτέρω παράγραφος 13) να μη γνωμοδοτήσει επί του αντικειμένου της υποθέσεως, και με την οποία ολοκληρώθηκε η πρώτη διαδικασία. Δεν πληρούται, συνεπώς, κατά την Κυβέρνηση, η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 26 της Σύμβασης, συμφώνως προς το οποίο η Επιτροπή δεν δύναται να επιληφθεί της υποθέσεως «ει μη (...) εντός προθεσμίας έξι μηνών από της ημερομηνίας καθ' ήν εξεδόθη η εσωτερική τελεσίδικη απόφαση».

Εις ό,τι αφορά τη δεύτερη διαδικασία, η οποία κινήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1992 με την υποβολή εκ νέου από την προσφεύγουσα εταιρεία αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ανωτέρω παράγραφος 15), η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας εταιρείας δεν αναφέρονται ουσιαστικά στο μεγάλο χρονικό διάστημα.

26. Ο πληρεξούσιος της Επιτροπής προσέδωσε έμφαση στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα εταιρεία διέτύπωσε τη σχετική με τη διάρκεια της διαδικασίας αιτίαση πριν από την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής περί του παραδεκτού της προσφυγής. Συνεπώς, η Κυβέρνηση είχε την ευκαιρία και ικανό χρόνο στη διάθεσή της να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της περί του βασίμου της νέας αιτίασης. Συνεπώς, δέον όπως η προκαταρκτική ένσταση απορριφθεί.

27. Στο βαθμό που η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η εισαγωγή από την προσφεύγουσα εταιρεία νέας αιτίας σχετικής προς τη διάρκεια της διαδικασίας συνεπήχθη απαράδεκτο *mutatio litis*, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η εν λόγω αιτίαση διευτυπώθη πριν από την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής περί του παραδεκτού της προσφυγής και καθ' όν χρόνο η δεύτερη αίτηση ακυρώσεως, την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα εταιρεία, εξακολουθούσε να εκκρεμεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας επί τριετία περίπου. Όπως υπογράμμισε ο πληρεξούσιος της Επιτροπής, η Κυβέρνηση είχε την ευκαιρία να διατυπώσει τις σχετικές παρατηρήσεις της ενώπιον της Επιτροπής. Εξ άλλου, η Κυβέρνηση επωφελήθηκε της περιστάσεως και υπέβαλε εγγράφως παρατηρήσεις στις 18 Απριλίου 1995 (παράγραφος 10 της εκθέσεως της Επιτροπής). Το Δικαστήριο δεν βλέπει, συνεπώς, το λόγο να απομακρυνθεί της θεσπισθείσας αρχής, συμφώνως προς την οποία το αντικείμενο της διαφοράς, της οποίας έχει επιληφθεί, έχει οριοθετηθεί από την απόφαση της Επιτροπής περί του παραδεκτού (βλ. προσφάτου προηγούμενου, *arrêt Mauer c. Autriche* du 18 février 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-..., p. ..., par. 28).

Εις ό,τι αφορά τον ισχυρισμό, συμφώνως προς τον οποίο η νέα αιτίαση υπόκειται σε αποκλεισμό λόγω εκπνεύσεως προθεσμίας, για το λόγο ότι η προσφεύγουσα εταιρεία δεν την εισήγαγε εντός της εξαμήνου προθεσμίας που ορίζει το άρθρο 26, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η ένσταση αυτή δεν δύναται να υποβληθεί παρά μόνο για την πρώτη διαδικασία, και ότι δεν θα εφαρμοσθεί παρά μόνον εάν οι δύο μεμονωμένες διαδικασίες εξετασθούν μεμονωμένως. Το Δικαστήριο κρίνει ότι το θέμα αυτό συνδέεται στενά με το βάσιμο της αιτιάσεως της προσφεύγουσας εταιρείας. Συνεπώς, το Δικαστήριο συνεξετάζει επί της ουσίας την προκαταρκτική ένσταση της Κυβερνήσεως.

II. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

28. Η προσφεύγουσα εταιρεία επισημαίνει ότι άσκησε, κατ' αρχάς, αγωγή κατά της αποφάσεως επιβολής του προστίμου τον Απρίλιο 1986. Ένδεκα έτη αργότερα, η υπόθεση δεν είχε ακόμη εκδικασθεί, γεγονός το οποίο αντίκειται στο άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, το οποίο, εν προκειμένω, ορίζει τα εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως. (...).»

Ενώ η Επιτροπή σημειώνει ότι συμφωνεί με την προσφεύγουσα εταιρεία, η Κυβέρνηση αμφισβητεί ότι η εν λόγω διάταξη δύναται να εφαρμοσθεί επί των επίμαχων περιστατικών, και, συγχρόνως, αμφισβητεί ότι έλαβε χώρα η παραβίαση της Σύμβασης, που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα εταιρεία.

A. Περί της εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1

29. Κατά την Κυβέρνηση, το πρόστιμο που επεβλήθη στην προσφεύγουσα εταιρεία (ανωτέρω παράγραφος 8) δεν συνιστά «κατηγορία ποινικής φύσεως», αλλά ένα κλασσικό παράδειγμα διοικητικής κυρώσεως. Και ως τοιαύτη, σκοπόν έχει να υποχρεώσει τους διοικούμενους να τηρούν τους νόμους, οι οποίοι έχουν ψηφισθεί με γνώμονα την καλή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας. Εν αντιθέσει δε προς την ποινική καταδίκη, δεν συνεπάγεται άσκηση δικαστικής εξουσίας, ούτε προσάπτει ηθική μομφή στον παραβαίνοντα.

30. Η προσφεύγουσα εταιρεία επικαλείται τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις Engel και λοιποί κατά της Ολλανδίας, από 8 Ιουνίου 1976 (série A No 22), Öztürk κατά της Γερμανίας, από 21 Φεβρουαρίου 1984 (série A No 73), Campbell και Fell κατά του Ηνωμένου Βασιλείου, από 28 Ιουνίου 1984 (série A No 80) και Webber κατά της Ελβετίας, από 22 Μαΐου 1990 (série A No 177). Υποστηρίζει ότι η απόφαση, ως προς το αμφισβητούμενο

πρόστιμο, ισοδυναμεί με απόφαση περί «κατηγορίας ποινικής φύσεως».

31. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το περί ού ο λόγος πρόστιμο, σκοπόν είχε να διαφυλάξει το γενικό συμφέρον της κοινωνίας, όπως ακριβώς και το ποινικό δίκαιο. Εις ό,τι αφορά τον βαθμό αυστηρότητας του εν λόγω μέτρου, η Επιτροπή σημειώνει ότι η προσφεύγουσα εταιρεία διέτρεχε τον κίνδυνο να υποχρεωθεί να καταβάλει πρόστιμο μέχρι της αξίας των εισαχθέντων εμπορευμάτων, και ότι, σε περίπτωση μη καταβολής, η εθνική νομοθεσία προέβλεπε κατάσχεση των κινητών και ακινήτων της προσφεύγουσας εταιρείας και προσωπική κράτηση των συμβούλων της. Η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι το επιβληθέν στην προσφεύγουσα πρόστιμο αποτελούσε, υπό το πρίσμα της Σύμβασης, «κατηγορία ποινικής φύσεως».

32. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι για τον προσδιορισμό της «ποινικής» φύσης μιας παράβασης, υπό την έννοια της Σύμβασης, δέον όπως εξετάζεται, κατ' αρχάς, εάν το κείμενο που την προσδιορίζει, υπάγεται στο ποινικό δίκαιο συμφώνως προς τη νομική τεχνική του εναγόμενου Κράτους. Εν συνεχεία, δέον όπως εξετάζεται, ως εκ της φύσεως του αντικειμένου και όσον κατά το σκοπό του άρθρου 6, υπό τη συνήθη έννοια των υπ' αυτού οριζομένων, και κατά το δίκαιο των Συμβαλλομένων Κρατών, τη φύση της παράβασης, καθώς και τη φύση και τον βαθμό βαρύτητας της κυρώσεως, την οποία διέτρεχε τον κίνδυνο να υποστεί ο ενδιαφερόμενος (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Öztürk, σελ. 18, παρ. 50).

33. Όπως προκύπτει από το άρθρο 8 του Ν. 936/1979 (ανωτέρω παράγραφος 17), το πρόστιμο, το οποίο επεβλήθη στην προσφεύγουσα εταιρεία, δεν χαρακτηρίζεται από το εσωτερικό δίκαιο ως ποινική κύρωση. Άλλωστε, και οι παριστάμενοι συμφωνούν επ' αυτού.

Συνεπώς, δέον όπως εξετασθεί η κύρωση υπό το φως του ως άνω δευτέρου και τρίτου κριτηρίου (ανωτέρω παράγραφος 32). Ως προς τούτο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα εν λόγω κριτήρια είναι εναλλακτικά και όχι σωρευτικά: για να εφαρμοσθεί το άρθρο 6 ως προς τους όρους «κατηγορία

.....
Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

ποινικής φύσεως», αρκεί η περί ής ο λόγος παράβαση να είναι, εκ φύσεως, «ποινική» ως προς τη Σύμβαση, ή να επισύρει για τον ενδιαφερόμενο κύρωση, η οποία, ως εκ της φύσεώς της και του βαθμού βαρύτητος αυτής, υπάγεται, κατά κανόνα, στο «ποινικό» (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Lutz κατά της Γερμανίας, από 25 Αυγούστου 1987, série A No 123-A, σελ. 23, παρ. 55). Τούτο δε δεν εμποδίζει να υιοθετηθεί σωρευτική προσέγγιση εάν η ανάλυση κάθε κριτηρίου, λαμβανομένου μεμονωμένως, δεν επιτρέπει να διαμορφωθεί σαφές συμπέρασμα ως προς την ύπαρξη «κατηγορίας ποινικής φύσεως» (βλ., π.χ., απόφαση Bendenoun κατά της Γαλλίας, από 24 Φεβρουαρίου 1994, série A No 284, σελ. 20, παρ. 47).

34. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην προσφεύγουσα εταιρεία επεβλήθη πρόστιμο 500 000 δραχμών (ανωτέρω παράγραφος 8). Η εν λόγω εταιρεία διέτρεχε, εν τούτοις, τον κίνδυνο να υποχρεωθεί σε καταβολή προστίμου μέχρι της αξίας των εισαχθέντων εμπορευμάτων (ανωτέρω παράγραφος 17), η οποία ανήρχετο στο ποσό των 15 050 Γερμανικών Φράγκων, ήτοι στο τριπλάσιο περίπου του προστίμου που της επεβλήθη. Σε περίπτωση μη καταβολής, η εθνική νομοθεσία προέβλεπε κατάσχεση των κινητών και ακινήτων της προσφεύγουσας εταιρείας και, το σημαντικότερο για τους σκοπούς της υπό του Δικαστηρίου εξέτασης, προσωπική κράτηση των συμβούλων της για χρονικό διάστημα ουχί μείζονος του ενός έτους (ανωτέρω παράγραφος 20).

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δέχεται ότι αυτά που διακυβεύονταν για την προσφεύγουσα εταιρεία και τους υπευθύνους της ήταν αρκούντως σημαντικά ώστε η οριζόμενη στο άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 936/1979 παράβαση αιτιολογημένα να χαρακτηριστεί ως ποινική υπό το πρίσμα της Σύμβασης.

Συνεπώς, η φύση της περί ής ο λόγος παραβάσεως δεν χρήζει αναλύσεως.

35. Εν κατακλείδι, το άρθρο 6 παρ. 1 είναι εφαρμόσιμο στην προκειμένη περίπτωση.

.....

B. Περί της τηρήσεως του άρθρου 6 παρ. 1

36. Η προσφεύγουσα εταιρεία δηλώνει ότι η διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου, το οποίο θα αποφάσιζε επί της εναντίον της κατηγορίας «ποινικής φύσεως», άρχισε με την από 12 Μαρτίου 1986 υπουργική απόφαση (ανωτέρω παράγραφος 8). Συνεπώς, η εν λόγω διαδικασία διήρκεσε ένδεκα και πλέον έτη, προθεσμία η οποία δεν θα ηδύνατο να θεωρηθεί λογική υπό την έννοια του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

37. Η Κυβέρνηση προβάλλει ότι η υπόθεση της προσφεύγουσας εταιρείας αφορούσε δύο διαφορετικές διαδικασίες, η διάρκεια των οποίων ήταν αιτιολογημένη λόγω της πολυπλοκότητας της νομικής καταστάσεως, η οποία εγεννήθη από την ερμηνεία, στην οποία προέβη το Συμβούλιο της Επικρατείας, των διατάξεων που διέπουν την αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων.

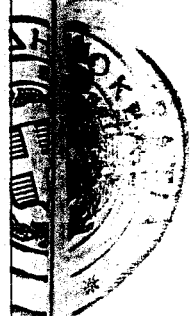
38. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, δέον όπως εξετασθεί η διαδικασία εν τω συνόλω της, από της ημερομηνίας επιβολής του προστίμου. Προς τούτο, η Επιτροπή σημείωσε ότι η αγωγή που άσκησε η προσφεύγουσα εταιρεία στις 10 Φεβρουαρίου 1992 (ανωτέρω παράγραφος 15) είναι από κάθε πλευρά ίδια με την από 9 Απριλίου 1982 αρχική προσφυγή ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου Αθηνών (ανωτέρω παράγραφος 9). Η προσφεύγουσα εταιρεία δεν προσέφυγε ευθύς εξ αρχής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας λόγω της υφισταμένης τότε νομοθετικής ασάφειας όσον αφορά τη μορφή προσφυγής κατά προστίμου επιβληθέντος υπό διοικητικής αρχής, ασάφεια η οποία αποδεικνύεται πλήρως από την υπό κρίση εσωτερική διαδικασία.

Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, ακόμη και αν η υπόθεση εμφανίζεται σχετικά περίπλοκη - αφού ήδη συζητήθηκε ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου, παραπέμφθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, απετέλεσε αντικείμενο απόρριψης και, εν συνεχεία, άσκησης εκ νέου ενδίκου μέσου συνεπεία νομοθετικών μεταβολών -, μόνον ο παράγοντας αυτός δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει την λίαν μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας. Επειδή η Κυβέρνηση

δεν παρέσχε εξηγήσεις, η Επιτροπή δέχεται ότι δεν τηρήθηκε το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, ως προς την «εύλογη διάρκεια».

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει κυρίως ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της προθεσμίας εκτιμάται συναρτήσει των περιστάσεων της υποθέσεως και των κριτηρίων που έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του, ειδικότερα δε των κριτηρίων των αναφερομένων στην πολυπλοκότητα της υποθέσεως, στη συμπεριφορά του προσφεύγοντος και στη συμπεριφορά των αρμοδίων αρχών (βλ. μεταξύ άλλων, απόφαση Kemmache κατά της Γαλλίας (Nos 1 και 2) από 27 Νοεμβρίου 1991, série A No 218, σελ. 27, παρ. 60). Δέον όπως ληφθεί ιδιαιτέρως υπ' όψη αυτό που διακυβεύεται λόγω της δικαστικής έριδος για τον ενδιαφερόμενο (βλ. π.χ., απόφαση Phocas κατά της Γαλλίας, από 23 Απριλίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-II, σελ. 546, παρ. 71).

40. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι από της αρχικής προσφυγής ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου, τον Απρίλιο 1986, μέχρι της κοινοποίησής της αποφάσεως του διοικητικού δικαστηρίου Αθηνών, τον Ιούνιο 1997 (ανωτέρω παράγραφος 16), και αφού μεσολάβησε άσκηση εκ νέου παρομοίου ενδίκου μέσου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας συνεπεία της παρέμβασης του νομοθέτη, σταθερή επιδίωξη της προσφεύγουσας εταιρείας καθ' όλο το χρονικό αυτό διάστημα ήταν να εξετασθεί υπό δικαστηρίου η νομιμότητα της από 24 Μαρτίου 1986 υπουργικής αποφάσεως και του συνεπεία τούτης επιβληθέντος προστίμου, που θα πρέπει να θεωρηθούν ως «κατηγορία ποινικής φύσεως», συμφώνως προς το άρθρο 6 παρ. 1 (ανωτέρω παράγραφος 34). Και μόνον το γεγονός αυτό αρκεί για να χαρακτηρισθεί αιτιολογημένη η συνεξέταση των δύο διαδικασιών στο σύνολό τους. Θέματα εσωτερικού δικαίου, όπως ο νομικός χαρακτηρισμός του προς άσκηση ενδίκου μέσου ή της κατανομής αρμοδιότητας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων, που, στην προκειμένη περίπτωση, εκφράστηκαν με παλίνδρομη κίνηση ανάμεσα στα διάφορα διοικητικά δικαστήρια, είναι, ως προς τούτο, άνευ ενδιαφέροντος. Εκείνο που έχει σημασία, είναι να διερευνηθεί αν οι

ιδιαίτερες δυσκολίες της υπόθεσης δύνανται να αποδοθούν στην συμπεριφορά της προσφεύγουσας εταιρείας ή στη συμπεριφορά των κρατικών αρχών, οι οποίες - όπως υπενθυμίζεται - έχουν καθήκον να οργανώνουν το νομικό τους σύστημα κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κάθε κρατική αρχή να ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 6 παρ. 1 (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, απόφαση Tusa κατά της Ιταλίας, από 27 Φεβρουαρίου 1992, série A No 231-D, σελ. 41, παρ. 17). Κατά τούτο, δέον όπως σημειωθεί ότι - όπως, άλλωστε, αφήνει να εννοηθεί και η Επιτροπή - δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα οργανωτικά προβλήματα περιπλέκουν περαιτέρω την ήδη πολύπλοκη υπόθεση.

41. Η Κυβέρνηση δεν έπεισε το Δικαστήριο ότι η διάρκεια της υπό κρίση διαδικασίας ωφείλετο -έστω εν μέρει- στη συμπεριφορά της προσφεύγουσας εταιρείας. Παραδέχθηκε, εξ άλλου, ότι η ασυνήθης πορεία των στην προκειμένη περίπτωση διαδικασιών ωφείλετο κατά κύριο λόγο στα προβλήματα που συνδέονται με την υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας ερμηνεία ορισμένων διατάξεων περί αρμοδιότητας των διοικητικών δικαστηρίων (ανωτέρω παράγραφος 37).

42. Μη δοθείσης υπό της Κυβερνήσεως ετέρας εξηγήσεως, το Δικαστήριο υποχρεούται να δεχθεί ότι η διαδικασία, η οποία διήρκεσε ένδεκα και πλέον έτη, δεν ανταποκρίνεται στην επιταγή του άρθρου 6 παρ. 1, συμφώνως προς την οποία η απόφαση περί κατηγορίας ποινικής φύσεως πρέπει να εκδοθεί εντός «ευλόγου προθεσμίας».

43. Το Δικαστήριο έκρινε ότι θα πρέπει να εξετασθεί στο σύνολό της η διαδικασία που κίνησε η προσφεύγουσα εταιρεία (ανωτέρω παράγραφος 40). Εκ τούτου συνάγεται ότι η προκαταρκτική ένσταση της Κυβερνήσεως, συμφώνως προς την οποία η αιτίαση περί της διάρκειας της πρώτης διαδικασίας, είναι όψιμη (ανωτέρω παράγραφοι 25 και 27) δεν αντέχει στον έλεγχο.

44. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

.....

III. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 50 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

45. Συμφώνως προς το άρθρο 50 της Σύμβασης,

«Εάν η απόφασις του Δικαστηρίου κρίνη ότι απόφασις ληφθείσα ή μέτρον διαταχθέν υπό δικαστικής ή πάσης άλλης Αρχής συμβαλλομένου μέρους αντίκειται εν όλω ή εν μέρει προς τας απορρεούσας εκ της (...) Συμβάσεως υποχρεώσεις, και εάν το εσωτερικόν δίκαιον του εν λόγω μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωσιν των συνεπειών της αποφάσεως ταύτης ή του μέτρου τούτου, η απόφασις του Δικαστηρίου χορηγεί, εν ανάγκη, εις το αδικηθέν μέρος δικαίαν ικανοποίησιν.»

A. Ζημία και έξοδα

46. Η προσφεύγουσα εταιρεία ζητά να της καταβληθεί το ποσό των 3 000 000 δραχμών εν είδει επανορθώσεως της ζημίας, την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη, και το ποσό των 1 200 000 δραχμών για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

47. Κατά τη γνώμη της Κυβέρνησης, η προσφεύγουσα εταιρεία δεν υπέστη καμία ζημία. Εν πάση περιπτώσει, δύναται να επιτύχει στην Ελλάδα επανόρθωση οιασδήποτε δυναμένης να αποδοθεί στην ευθύνη της κρατικής εξουσίας ζημίας.

Εις ό,τι αφορά τα έξοδα, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι θα έπρεπε να καταβληθούν στην προσφεύγουσα εταιρεία μόνον τα έξοδα τα σχετικά με τον ισχυρισμό περί υπερβολικά μεγάλης διάρκειας της διαδικασίας.

48. Ο πληρεξούσιος της Επιτροπής επισημαίνει ότι επανόρθωση για ηθική βλάβη θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από την υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας, της οποίας η προσφεύγουσα εταιρεία αποτελούσε και εξακολούθησε να αποτελεί αντικείμενο.

49. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφεύγουσα εταιρεία δεν επεδίωξε να υπερείσει τα αιτήματά της περί αποζημιώσεως για τη ζημία, την οποία

ισχυρίζεται ότι υπέστη. Συνεπώς, δεν απεδείχθη καμία ζημία. Ως εκ τούτου, αρμόζει να μη γίνουν δεκτές οι αξιώσεις αυτές.

50. Εις ό,τι αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη, το Δικαστήριο θεωρεί εύλογο το αιτούμενο ποσό και δέχεται να καταβληθεί στην προσφεύγουσα εταιρεία εις ολόκληρον.

Β. Τόκοι υπερημερίας

51. Συμφώνως προς τα στοιχεία που διαθέτει το Δικαστήριο, το ισχύον στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία επιψήφισης της παρούσας απόφασης ποσοστό είναι 6% ετησίως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Συνεκδικάζει* επί της ουσίας την προκαταρκτική ένσταση της Κυβερνήσεως, αλλά την *απορρίπτει* μετά από εξέταση επί της ουσίας.
2. *Λέγει* ότι το άρθρο 6 παρ. 1της Σύμβασης είναι εφαρμόσιμο στην προκειμένη περίπτωση, και ότι παραβιάσθηκε.
3. *Λέγει* ότι
 - α) το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στην προσφεύγουσα εταιρεία, εντός τριών μηνών, το ποσό των 1 200 000 (ενός εκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων) δραχμών για έξοδα και δικαστική δαπάνη,
 - β) το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με απλό τόκο 6% ετησίως από της εκπνοής της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι της εξόφλησής του.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης ως προς το υπόλοιπο ποσό.

Συντάχθηκε στη Γαλλική και στην Αγγλική γλώσσα, και, εν συνεχεία, δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο Στρασβούργο, στις 24 Σεπτεμβρίου 1997.

.....

Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

Υπογραφή: Rolv RYSSDAL

Πρόεδρος

Υπογραφή: Herbert PETZOLD

Γραμματέας

.....
Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

Nb

Ακριβής μετάφραση από τη Γαλλική εκ του συνημμένου υπηρεσιακού εγγράφου.

Αθήνα, 17-10-1997

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

Μ. Παπαδοπούλου

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Επικυρώνεται το γνήσιο της παρα-
νω υπογραφής του μεταφραστή
Υπουργείου Εσωτερικών ο οποίος
μετέφρασε το συνημμένο κείμενο.

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ κ. α.

ΕΛΕΝΗ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΕΝΗ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

21 ΟΚΤ 1997

.....
Γραφείο Μεταφράσεων Υπουργείου Εσωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République
Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translations Office, Athens.

